

L'últim servei

Després de més de mig segle de vida política al servei d'Israel a un nivell només igualat pels dos principals estadistes que ha tingut aquest país (David Ben Gurion i Yitshaq Rabin), Shimon Peres serà apartat de la direcció del partit laborista als setanta-tres anys.

L'arquitecte del procés de pau del Pròxim Orient no ha pogut superar la seva cinquena derrota a les urnes. Els 30.000 vots que li van impedir de formar govern fa un any ara li han costat una última desfeta: "l'etern perdedor" tampoc no ha pogut accedir a la presidència del partit per voluntat expressa d'Ehud Barak, l'home que a partir de dimarts el substituirà a la secretaria general. Barak, de cinquanta-quatre anys, volia tot el poder i els dos-cents mil militants laboristes es preparen per donar-l'hi a les primàries del 3 de juny.

Peres hauria preferit un dels seus dofins. Concretament Yossi Beilin, un intel·lectual com ell, ferm partidari de la creació d'un estat palestí i d'un acord definitiu sobre Jerusalem que Beilin mateix havia començat a negociar a l'ombra de Peres. Beilin, de fet, també és candidat a la secretaria general, però el seu perfil és massa acadèmic i massa progressista per als gustos d'un partit obsedit per guanyar l'electorat de centre i tornar al poder com més aviat millor: ja sigui en les eleccions previstes per al 2000, ja sigui en comicis anticipats, si el govern de Netanyahu queia, víctima dels escàndols polítics o per l'esclat del procés de pau que és a punt de provocar.

Aquesta pressa conduirà els laboristes a optar pel candidat més ben situat en les enquestes. Barak guanya Netanyahu en popularitat i els seus partidaris hi veuen un nou Rabin, l'home que va trencar quinze anys d'hegemonia conservadora i va guanyar les eleccions el 1992. Els perfils curriculars són similars: Barak, com Rabin, ha estat general cap de l'Estat Major i tots dos són herois de guerra. També com el Rabin d'abans de guanyar les eleccions, Barak manté ara una posició ambigua sobre les relacions amb els palestins, cosa que el fa més còmode per un bon nombre d'israelians igualment indecisos.

Barak va deixar la carrera militar l'any 1995, quan Rabin va ser assassinat i Peres va accedir a la presidència del govern. Curiosament, va ser Peres mateix qui va fitxar Barak per al partit laborista i després el va nomenar ministre d'Afers Estrangers amb la intenció política de donar una imatge de més fermesa a un gabinet que havia de preparar noves eleccions en mig any després d'haver perdut el líder que inspirava més confiança a l'electorat.

Però les coincidències entre Barak i Rabin es poden acabar aquí. Rabin era un home de conviccions, un polític que havia fet de militar per

les circumstàncies històriques d'Israel. Barak, en canvi, és un militar temptat per la política on ha fet una carrera meteòrica sense dir mai què pensa exactament. De moment s'ha pronunciat, amb timidesa com el seu partit, en favor de la creació d'un estat palestí. Però hi posa condicions que es nega a especificar i que poden fer inviable la proposta. De fet, ara com ara, la seva actuació més enèrgica ha estat el cop de porta a Peres. Un gest que, pels seus partidaris, demostra autoritat, però que pels seus detractors denota autoritarisme.

La prova de foc, la tindrà a partir de dimarts. Barak haurà de formar equip i fer públiques les seves intencions. Caldrà veure si incorpora cap antic col·laborador de Peres, sobretot Beilin, en cap àrea amb com-

petències per a elaborar un programa de futur sobre el procés de pau.

Rabin, en el seu moment, va saber superar la rivalitat i la rancúnia personal que tenia a Peres. El va nomenar ministre d'Afers Estrangers i va autoritzar-lo a preparar uns acords històrics amb l'OAP. Si vol seguir l'exemple que ell mateix evoca, Barak no pot prescindir dels col·laboradors de Peres. Però l'encara líder laborista tampoc no l'hauria d'entrebancar. En primer lloc ha d'acceptar la idea de la jubilació, almenys pel que fa a estar en primera línia. Ha d'evitar, per tant, un intent d'escissió del laborisme com el que va protagonitzar, sense èxit, Ben Gurion el 1965. Aquesta jugada ara només serviria per dividir i afeblir l'ala més progressista dels laboristes i per donar arguments a la dreta intransigent. Amb setanta-tres anys, aquest pot ser l'últim servei de Peres al procés de pau. ■

JOAN ROURA

"Els laboristes israelians elegiran de nou líder Ehud Barak. Peres pot fer un últim servei al procés de pau, si facilita la integració del seu sector més progressista a la nova directiva."